

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Muhoksen Pyhänselän suurteollisuusalueen asemakaava

MUHOKSEN KUNTA
Sweco Finland Oy

Päiväys
Tekijä

17.6.2024
Johanna Lehto /
Veli-Pekka Väänänen

Versio

1

Suunnitelmassa kerrotaan maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukaisesti, miten osallistuminen ja vuorovaikutus sekä kaavan vaikutusten arviointi tapahtuvat kaavaprosessissa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan voidaan tehdä suunnittelun kuluessa tarkistuksia ja täydennyksiä tarpeen mukaan.

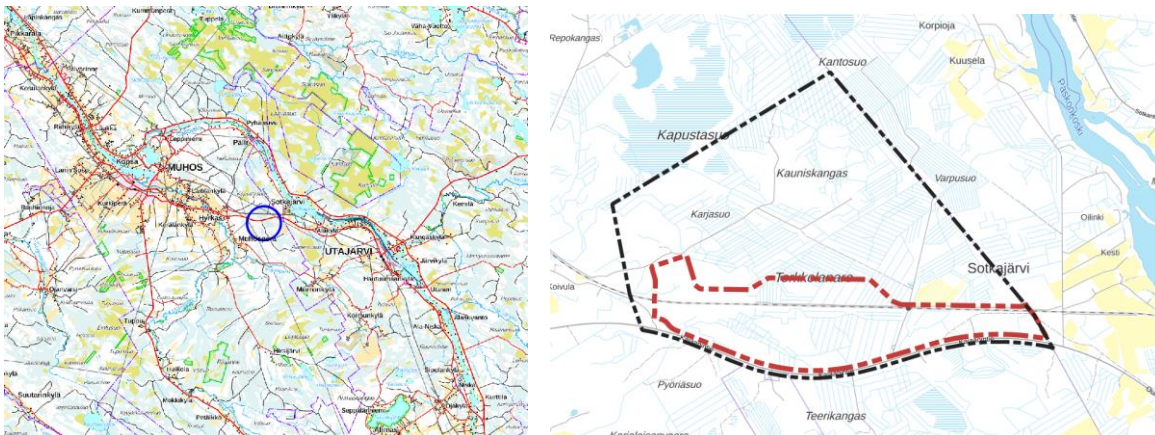
Suunnittelualue

Pyhänselän alueelle suunnitellaan suuremman teollisuusluokan toimintaa. Alueelle laaditaan asemakaava perusselvityksineen. Lisäksi asemakaavatyössä tarvitaan strateginen yleiskaavallinen tarkastelu.

Kaavatyö on aloitettu Muhoksen kunnan aloitteesta, ja kaavoitus on tullut vireille 26.9.2023 263 §.

Pyhänselän Teerikangas sijaitsee noin 8 kilometrin etäisyydellä Muhoksen taajamasta itään hyvien liikenneyhteyksien varrella valtatie 22 ja rautatien välissä. Kolme kilometriä alueesta pohjoiseen virtaa Oulujoki. Alue on tällä hetkellä ojitettua suota ja raivattua talousmetsää, jossa kulkee metsäautotie. Alueella ei sijaitse asutusta ja alueelle on mahdollista kaavoittaa riittävän laajoja tonttialueita suurteollisuuden tarpeisiin. Suunnittelualueella on Teerinkankaan Mestaus-patsas ja maa-aineksen ottoalueita. Yleiskaavallisessa tarkastelussa on huomioitava valtatie eteläpuolella sijaitseva Utajärven kunnan enklavi, jossa on maa-ainestenottoa.

Asemakaavoitettavan alueen koko on noin 107 hehtaaria. Asemakaavan sekä yleiskaavallisen tarkastelun alustavat rajaukset on esitetty seuraavassa kuvassa sekä kansilehdellä (asemakaavoitettava alue punaisella, yleiskaavallisen tarkastelun alue sinisellä). Asemakaavoitettava alue on Muhoksen kunnan sekä yksityisten maanomistajien omistuksessa ja kaava on rajattu kiinteistörajoihin mukaan. Aluetta sivuaa kolme valtakunnallisesti merkittävää Fingrid 400 kV voimajohtoa ja alueen läheisyydessä sijaitsee Pyhänselän sähköasema. Lisäksi alueen vierellä on kaksi 220 kV voimajohtoa, yksi 110 kV voimajohto ja suunnitteilla 400 kV voimajohto (Pyhänselkä-Nuojuankangas). Yleiskaavallinen tarkastelu on rajattu suurpiirteisemmin rajautuen idässä Utajärven kunnan rajaan, lännessä voimajohtoon ja pohjoisessa Oulun ja Kajaanin väliseen ratayhteyteen.

Suunnittelualueen sijainti Muhoksen ja Utajärven välillä on esitetty suurpiirteisesti sinisellä ympyrällä vasemmalla. Oikealla tarkempi kartta, jossa asemakaavoitettava alue punaisella, yleiskaavallisen tarkastelun alue mustalla katkoviivalla (© Maanmittauslaitoksen kartta-aineistot).

Suunnittelun tavoitteet

Muhoksen kunnan ja mahdollisen hanketoimijan tavoitteena on kehittää suunnittelualueelle suuremman teollisuusluokan toimintaa. Asemakaava laaditaan lähtökohtaisesti teollisuus- tai varastorakennusten alueeksi, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Asemakaava ohjaa alueen rakentamista ja siinä osoitetaan tulevan teollisuusalueen liittyminen ympäristöönsä.

Strategisessa yleiskaavallisessa tarkastelussa uuteen teollisuusalueeseen liittyvät alueet suunnitellaan yleispiirteisesti. Tavoitteena on tutkia Pyhänselän tulevan teollisuusalueen liittyminen Muhoksen yhdyskuntarakenteeseen, lähialueiden maankäyttö ja liittyminen, maisema-, kulttuuriympäristö-, luonto-, liikenne- ja rataliikenne sekä muiden reitistöjen yleiskaavallinen tarkastelu. Lisäksi laaditaan yleispiirteinen vaikutusten arviointi.

Kaavan laadinnassa huomioidaan maakuntakaavan ohjausvaikutus, valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet sekä yleis- ja asemakaavan sisältövaatimukset. Asemakaavassa teollisuusalueeseen liittyvät alueet esitetään yleiskaavaa yksityiskohtaisemmin.

Suunnittelun lähtökohdat

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 24 §) mukaan tavoitteet on otettava huomioon siten, että edistetään niiden toteuttamista maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa.

Valtioneuvosto on päättänyt valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista vuonna 2000, ja tavoitteita on tarkistettu 2008. Alueidenkäyttötavoitteet on uudistettu, ja uudistetut tavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet käsittelevät seuraavia kokonaisuuksia:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Tässä kaavatyössä tulee huomioida erityisesti seuraavat:

Tavoite 1:

Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi. Luodaan edellytykset vähähiiliseen ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.

Tavoite 2:

Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja.

Tavoite 3:

Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja. Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaikutuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin. Suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset, kemikaaliratapihat ja vaarallisten aineiden kuljetusten järjestelyratapihat sijoitetaan riittävän etäälle asuinalueista, yleisten toimintojen alueista ja luonnon kannalta herkistä alueista.

Tavoite 4:

Huolehditään valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta. Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä. Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

Tavoite 5:

Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin.

Maakuntakaava

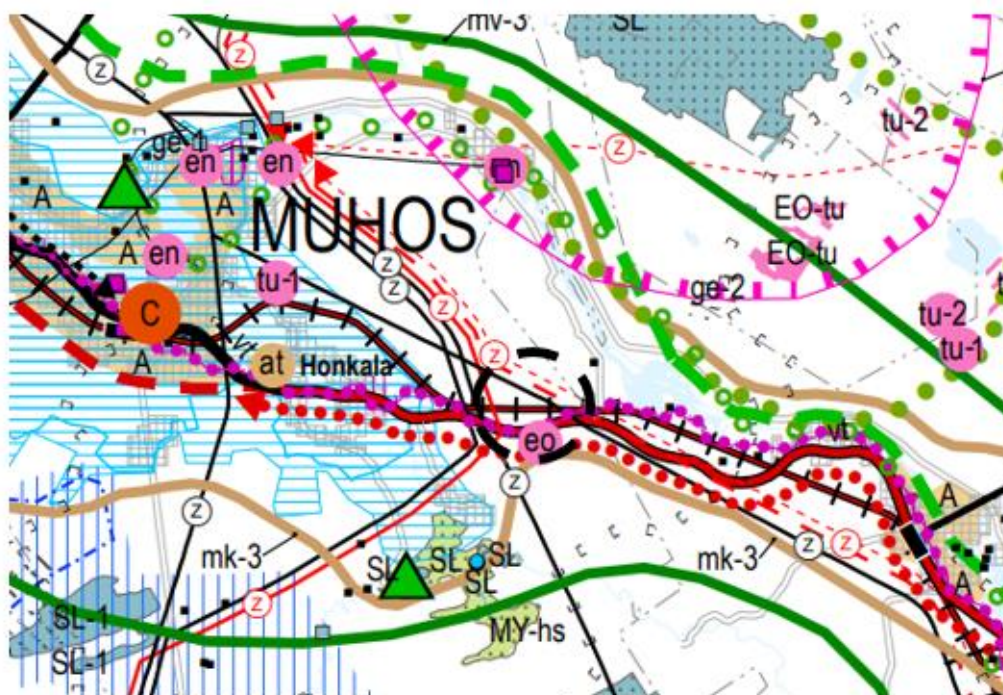
Alueella on voimassa viime vuosina kolmessa vaiheessa uudistettu Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, joka on otettava huomioon yleiskaavallisessa tarkastelussa sekä laadittaessa asemakaavaa.

1. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 2.12.2013, vahvistettu ympäristöministeriössä ja tullut lainvoimaiseksi 2017.

2. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 7.12.2016 ja saanut lainvoiman 2.2.2017.

3. vaihemaakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 11.6.2018 ja määrätty tulemaan voimaan ilman lainvoimaa maakuntahallituksessa maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla 5.11.2018. Korkein hallinto-oikeus (KHO) on 17.1.2022 antamallaan päätöksellä hylännyt vaihemaakuntakaavan hyväksymistä koskevat valitukset ja 3. vaihemaakuntakaava on saanut lainvoiman.

Pohjois-Pohjanmaalla on lisäksi voimassa Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava, joka ei koske Pyhänselän Teerikankaan aluetta.

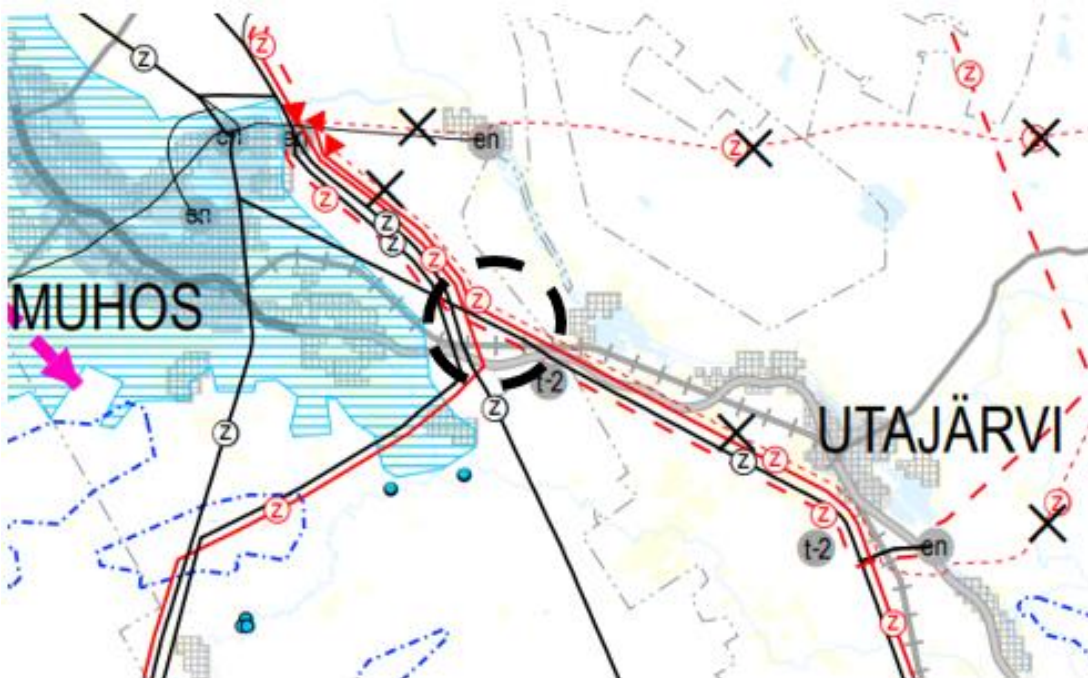
Ote oikeusvaikutuksettomasta maakuntakaavayhdistelmästä (© Pohjois-Pohjanmaan liitto 18.1.2022). Suunnittelualueen rajaus on lisätty maakuntakaavakartan päälle mustalla ympyrällä.

Maakuntakaavassa alueelle tai sen lähialueelle on osoitettu seuraavat merkinnät:

- Pääsähköjohto 400 kV ja 220 kV
- Pääsähköjohto 110 kV
- Uusi pääsähköjohto 400 kV
- OHJEELLINEN PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV
- Pääsähköjohtojen yhteistarve

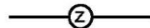

- Merkittävästi parannettava päärata
- Merkittävästi parannettava valtatie (vt)
- Kevyen liikenteen yhteystarve
- Maa-ainesten ottoalue
- Matkailun vetovoima-alue / Matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue
mv-3 Rokua-Oulujärvi
- Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue
- Maakunnallisesti arvokas maisema-alue, jota on ehdotettu valtakunnallisesti arvokkaaksi
- Maaseudun kehittämisen kohdealue
mk-3 Oulujokilaakso
- Valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö

Lisäksi 11.10.2021 on tullut vireille Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen. Kaavan valmisteluvaiheen kuulemisaineisto käsiteltiin maakuntavaltuustossa 21.6.2022 ja aineisto on ollut nähtävillä 8.8.-23.9.2022 välisenä aikana. Kaavan ehdotusvaiheen kuuleminen ja hyväksyminen on ohjelmoitu vuodelle 2024. Pyhänselän suurteollisuusalue huomioidaan maakuntakaavan ehdotusvaiheessa.

Karttaote vireillä olevan Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoskartasta (© Pohjois-Pohjanmaan liitto 21.6.2022). Suunnittelualueen rajausta on lisätty maakuntakaavakartan päälle mustalla ympyrällä.

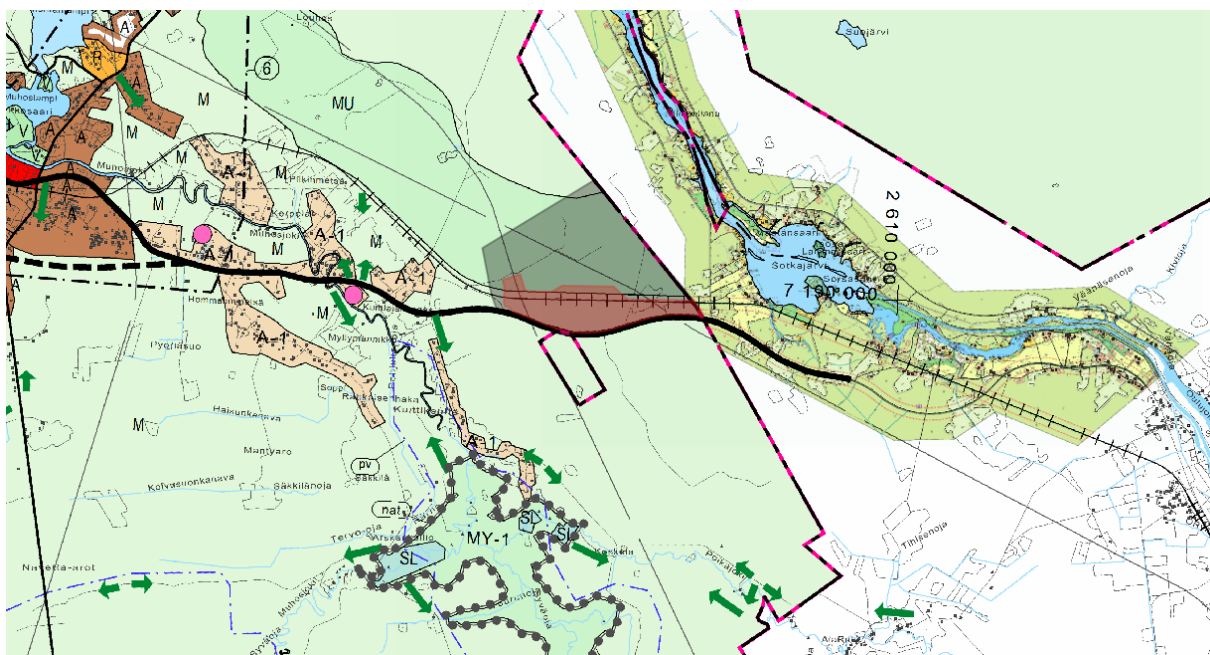
Kaavaluonnoksessa suunnittelualueelle tai sen läheisyyteen on osoitettu seuraavat merkinnät:

- **OHJEELLINEN PÄÄSÄHKÖJOHTO 400 kV**
- **Uusi pääsähköjohto 400 kV**
- **Pääsähköjohto 400 kV ja 220 kV**
- **VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE**

Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa vuonna 2005 ympäristöministeriössä vahvistettu Oulun seudun yleiskaava 2020. Alue on maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) ja alueen länsilaidassa kulkee sähkölinja. Alueen läpi kulkee valtatie, ja alue rajautuu pohjoisessa junarataan.

Alueen itäpuolella on voimassa Sotkajärvi-Alakylä osayleiskaava, joka on hyväksytty 29.10.2010. Osayleiskaavan päivitys on käynnissä.

Suunnittelualueella voimassa oleva Oulun seudun Yleiskaava 2020 sekä viereinen Sotkajärvi-Alakylä osayleiskaava. Suunnittelualueen raja on lisätty kaavakartan päälle punaisella (asemakaavoitettava alue) ja harmaalla (yleiskaavallisen tarkastelun alue).

Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa asemakaavaa.

Rakennusjärjestys

Muhoksen kunnassa on voimassa 11.05.2015 lainvoiman saanut rakennusjärjestys.

Kuntastrategia

Muhoksen kuntastrategia 2022–2025 on koko valtuustokauden kattava suunnitelma, joka ohjaa kunnan päätöksentekoa, suunnittelua ja kehitystyötä. Kuntastrategia ohjaa myös kunnan talouden suunnittelua. Strategian mukaan Muhoksen arvot ovat luonnonläheinen – rohkea – yhteisöllinen – uudistuva. Missioksi on kirjattu

”Muhos uskaltaa uudistua ja olla rohkeasti elinvoimainen: olemme edelläkävijöitä hyvinvoinnissa, opinpoluissa, yrittäjyydessä, monipuolisessa asumisessa ja uusiutuvan energian tuotannossa.”

Muhoksen visio 2030 kuuluu: ”Kasvua ja hyvinvointia kaupungin kupeessa – Luonnollisesti Muhoksella”. Muhoksen kunnalla on kolme strategista päämäärää: Elinvoimainen ja erottuva, Yhteisöllinen ja osallistava sekä Arvostava ja mahdollistava. Strategiaa toteutetaan mm. elinvoima- ja maankäyttöohjelmien kautta.

Alustava aikataulu ja osallistuminen

<p>8–12 / 2023</p>	<p>Aloitusvaihe</p> <p>Laaditaan perusselvitykset, joihin kuuluu kaavarunkotasoinen strateginen yleiskaavallinen tarkastelu. Muita selvityksiä ovat luontoselvitys, hulevesiselvitys, prosessiveden ottoselvitys, suuronnettomuus selvitys sekä liikenneverkon yleispiirteinen suunnitelma. Lisäksi kootaan olevat tiedot maisema- ja kulttuuriympäristön arvoista sekä kunnallisteknisistä verkoista.</p> <p>Kaavatyö kuulutetaan vireille ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville koko kaavoitusprosessin ajaksi.</p> <p>OAS:n riittävydestä on mahdollista jättää kirjallinen mielipide (suunnittelun tavoitteet, osallistumisjärjestelyt ja vaikutusten arviointi). OAS:aa voidaan tarkistaa ja päivittää suunnitteluprosessin aikana kaavan eri kuulemisvaiheissa.</p> <p>Järjestetään 1. viranomaisneuvottelu: OAS, selvitysten riittävyys, kaavan tavoitteet</p>
<p>9 / 2023 – 8 / 2024</p>	<p>Valmisteluvaihe</p> <p>Laaditaan kaavaluonnos kaavamerkintöineen ja -määräyksineen sekä kaavaselostus, joka sisältää alustavan vaikutusten arvioinnin.</p> <p>Kaavaluonnos asetetaan nähtäville valmisteluvaiheen kuulemista varten vähintään 30 vuorokauden ajaksi ja siitä pyydetään tarvittavat viranomaislausunnot.</p> <p>Osalliset voivat jättää vapaamuotoisia mielipiteitä kaavaluonnoksesta kirjallisesti tai sähköpostitse nähtävilläoloajan kuluessa. Järjestetään esittely- ja keskustelutilaisuus paikallisten toimijoiden ja muiden hankkeeseen liittyvien sidosryhmien kanssa.</p> <p>Luonnoksesta saatuihin mielipiteisiin ja lausuntoihin laaditaan vastineet, jotka kunta käsittelee.</p>

<p>8–11 / 2024</p>	<p>Ehdotusvaihe</p> <p>Kaava-aineisto muokataan kaavaehdotukseksi, joka asetetaan nähtäville vähintään 30 vuorokauden ajaksi ja siitä pyydetään tarvittavat viranomaislausunnot.</p> <p>Osalliset voivat jättää kirjallisia muistutuksia kaavaehdotuksesta nähtävilläoloajan kuluessa. Pidetään keskustelu- ja vuorovaikutustilaisuus nähtävilläoloaikana.</p> <p>Tarvittaessa järjestetään 2. viranomaisneuvottelu kaavaehdotusvaiheessa.</p> <p>Ehdotuksesta saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin laaditaan vastineet, jotka kunta käsittelee.</p>
<p>11–12 / 2024</p>	<p>Hyväksyminen</p> <p>Jos oleellisia muutoksia kaavaan ei tule, kaavaehdotus saatetaan kunnan hyväksymiskäsittelyyn.</p> <p>Muhoksen kunnanhallitus päättää kaavaehdotuksen esittämisestä kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.</p> <p>Hyväksymispäätöksestä on 30 päivän valitusaika Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Jos kaavojen hyväksymispäätöksestä ei tänä aikana valiteta, kaavat saavat lainvoiman ja ne kuulutetaan voimaan.</p>

Osalliset

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n mukaan kaavoitukseen osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia, ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta. Tässä kaavahankkeessa keskeisiä osallisia ovat:

- Alueen ja lähiympäristön maanomistajat, asukkaat, yrittäjät, yhdistykset ja yhteisöt
- Kunnan toimielimet ja viranhaltijat, joiden toimialaa asia koskee
- Naapurikunnat (Utajärvi ja Oulu)
- Oulunkaaren ympäristöpalvelut
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (AVI)
- Väylävirasto
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Museovirasto ja Pohjois-Pohjanmaan museo
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
- Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos
- Oulun seudun ympäristötoimi
- Alueella toimivat puhelin-, vesi- ja sähköyhtiöt (Muhoksen vesihuolto, Fortum, Oulun seudun sähkö ja Fingrid)

Vaikutusten arviointi

Kaavaa laadittaessa selvitetään tarpeellisessa määrin suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset tehdään koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia. Kaavan vaikutukset arvioidaan osana kaavaprosessia maankäyttö- ja rakennuslain ja –asetuksen mukaisesti (MRL 9 §, MRA 1 §):

- 1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- 2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- 3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- 4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- 5) kyläkuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
- 6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen

Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Vaikutusten selvittäminen perustuu suunnittelualueelta käytössä oleviin perustietoihin, selvityksiin, maastokäynteihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin (asukkaat ja maanomistajat) sekä viranomaisten lausuntoihin ja osallisten jättämiin huomautuksiin. Vaikutuksia voidaan arvioida kaavatyön edetessä yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joiden toimialaa kysymykset koskevat.

Yhteystiedot

Asemakaava tehdään konsulttityönä Sweco Finland Oy:ssä. Kaavoitusta ohjaavat Muhoksen kunnan kaavoituksesta vastaavat viranhaltijat.

Muhoksen kunta
Tekninen johtaja
Mikko Kari
puh. 044 4970 308

Sweco
Suunnittelija
Johanna Lehto
puh. 040 5133 065

mikko.kari@muhos.fi

johanna.lehto@sweco.fi